

№ 33 (2066). | 16 февраль, жума, 1962 йил. | Бахоси 2 тийин.

БУТУНИТТИФОҚ КАСАБА СОЮЗЛАРИ
МАРКАЗИЙ СОВЕТИНИНГ

Азиз ұртоқлар!

КПСС Программасы совет хал-
қига янги, ҳақиқатан жозибали
истиқболларни кўрсатиб берди.
Бизгирма йил ичида бизнинг мам-

Яшасин коммунизм учун ку-
нда халқнинг синалган аван-
рди — Ленинчи Совет Иттифо-
Коммунистик партияси!

ХАЛҚ БИЛАН ПАРТИЯ БИРДАМДИР

Совет Иттифоқи Қаҳрамони, армия генерали Иван Иванович Феликс

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР
СОВЕТИ МЕТАЛЛУРГЛАРНИ ВА ҚУРУВЧИЛАРНИ
ТАБРИКЛАМОҚДАЛАР

мураккаб иншоот эканлигини таъкидлайдилар.

Владимир Дмитриевич Иванов
депутатликка номзод қилиб рўй-
хатга олинди.

Иттифоқ Советига сайлов ўтқа-

Социалистик Меҳнат
Абдуллажон Воҳидов
шаҳар сайлов округи
сайлов комиссиясининг қа-

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР
СОВЕТИ МЕТАЛЛУРГЛАРНИ ВА ҚУРУВЧИЛАРНИ
ТАБРИКЛАМОҚДАЛАР

мураккаб иншоот эканлигини таъкидлайдилар.

Владимир Дмитриевич Иванов
депутатликка номзод қилиб рўй-
хатга олинди.
Иттифоқ Советига сайлов ўтқа-

Наманган қурилиш-монтаж боп-
армаси комплекс бригадасининг
ошлиғи, Социалистик Меҳнат
Ҷаҳрамони Абдуллажон Воҳидов

Квадрат-уялаб экишни қандай қилиб тўғри ўтказиш керак

Кадрлар ва техникани тайёрлаш

Чигитни квадрат-уялаб экишни энг яхши усули—режа симларини механик-диалогал равишда кўчириш усулидир. Бунда динамометрларга эга бўлган туширувчи қозқлар қўлланилади.

«Т-28Х», «ДТ-24-3» ёки «Универсал» тракторларига осяладиган экиш агрегатлари составига туқислангиларинг чигитни экидиган «СКГХ-4-6» селкалари (А ёки Б) ёхуд чигитни белгиланган миқдорда экидиган «СТВХ-4» селкалари кирди.

Тракторларни тайёрлашда руль бошқармасида люфтиларнинг бўлмаслиги, рулнинг енгил ҳаракат қилишига ва тормозларнинг беҳиссаёт ишлашига эришиш лозим.

Иш бошлагандан олдин селкани қисмларга бўлиб, экиш аппаратларини эски чигитдан, лойдан тозалаш, соҳининг рамакаларини тўғрилаш, прикдача ва узлоуловителларни, маркерларнинг труба-ларини ва бошқа деталларини созлаш керак. Харакат қилувчи ҳамма деталларни мойлаш, винт ва гайкаларни маҳкамлаш зарур.

Селканинг қисмлари йилгилан, соҳинилар қатор оралиғи 60 см кенгликда joyлаштирилади ва регуляторга қилинади. Соҳиниларга алоқадор бўлган зағоратча ва прикаткалар тўғри ўрнатилади.

Маркерлар четки соҳинилардан 150 сантиметр (ёки селка ўртасидан 2,4 метр) нарида айландиган қилиб ўрнатилади.

Узлоуловителларнинг занжирини ҳаракатда келтирувчи қуви ва уя ҳосил қилувчи аппаратларнинг енгил айланишига ва тўртта соҳининг—уя ҳосил қилувчи дискнинг парракчалари баравар ҳаракат қилишига, яъни чигитнинг бир вақтда экилишига алоҳида эътибор бериш керак.

Тракторга осяладиган селка тракторнинг тик ўқиға исбатал симметрик ҳолатини эгаллаши, ён томонларга қийшайиб қолмаслиги зарур. Селка транспорт ҳолатига кўчирилганда ердан 250-300 миллиметр баландликда бўлиши керак. Аппаратни йилгилда эса қуйидагиларга эътибор берилади:

а) отсекалниги 1 корпуси (1-расм) аппарат деворчасига маҳкам янпслагилиши керак. Зарурат туғилганда у арраланади. 2 отсекалниги тушушуга темир кукулар бўлмаслиги ва у юқори-га қараб бемалол ҳаракат қилиши керак. 5-диск билан отсекалниги охири ўртасида 0,5 миллиметрга яқин оралиқ бўлиши лозим. Бу оралиқ 6 винт билан регуляторга қилинади;

б) 3 виталителли қайрилмаган, 4 дискга бемалол кирадиган бўлиши, унинг охири эса дискнинг ячсига чуқурлигидан ҳам ичкарига киритилиши зарур;

в) диск ячсисининг оғзини темир кукуларидан тозалаш керак;

г) уя ҳосил қилдиган 7 диск 8 корпусини тағига тегиб қолмаслиги лозим;

д) йилгидан олдин уя ҳосил қилувчи дискнинг валигини ва шестерия редукторини солидоль билан мойлаш зарур;

е) 2 таплама дискнинг ячсикаларига алоқадор бўлган 1 уя ҳосил қилувчи дискнинг парракчаларини тўғри ўрнатиш айланиши муҳимдир. Парракчалар дарчага 1-1,5 миллиметр яқин бормаслиги ва дискнинг охири ячсикаларидан 18-22 миллиметр ортда туриши лозим. Бу парракчалар аппаратнинг тағидан қаралганда қўрилиб туриши керак.

Юқориде айтиб ўтилган шартларга риоя қилмаслик чигитнинг майдаланиш кетишига, аппаратларнинг оғир айланишига ва айрим уяларга иккитадан 7 тагача чигит тушишига олиб келади.

Селканинг деталларини енгил айлантириш таъминлаш учун ремонтдан сўнг уни тракторга осяб, олдин кўрүк узини, кейин режа сими ердамида обкатка қилиш керак.

«СТВХ-4» селкаси билан чигит экиётган пайтда уруғлигини кўрүк туяроққа модалаб кетиш учун резина катокчаларидан фойдаланилади. Бу катокчалар зарурат туғилганда соҳиниларнинг устидаги ползоналар ўрнига қўйлади. Бу тадбир чигитнинг яхши joyлашилиши таъминлайди.

«СТВХ-4» селкаси билан макна-жўхори ва оқ жўхори экишда фойдаланиш учун экиш аппаратларида битта ячсикали чигит дискларини группали экидиган ячсикали дисклар билан алмаштиришнинг ўзи кифой қилади. Макна-жўхори уруғлиги учун ярим юмал-оқ, оқжўхори уруғлиги учун 3 бурчак ячсикали дисклар ишлати-лади.

Туширувчи қозқларни яхши-лаб тайёрлаш керак. Квадратлар-нинг аниқ чигити ана шунга боғлиқ бўлади. Иш бошлагандан олдин тормоз барабанларининг деталларини ажратиб олиб тоза-лаш ва мойлаш, поводка, стер-жень ва бошқа деталларнинг қай-рилиб қолган joyларини тўғри-лаш, айрим қисмларни маҳкам-лаш талаб этилади.

Туширувчи қозқларнинг иш-дан камчиликлардан бири шуки, улар қўпчиға симни белгиланган вақтдан ташқари бўшатиб юбора-дилар. Бу — хомут (3-расм) ва 2 ушлагич гайканинг ёмон маҳкам-ланганидан, 4 планкага алоқадор бўлган 3 поводка ва 6 шечма алоқадор бўлган 5 собачкада люфти борлигидан келиб чиқади. Бу камчиликлар йўқотилиши зар-ур.

Селка ремонт қилиниб, йил-гиландин сўнг 3-расмда кўрсати-лган каби барабанларнинг тормоз кучи туширувчи қозқлар енида синиб қурилади ва қозқлар тор-моқ кучи 2 килограммдан ошиб кетмайдиган қилиб жуфт-жуфт-лаб комплексланади. 7 динамо-метрлар юқлар ердамида текши-риб қурилади. Динамометрлар 9 динамометринг пружинасини тор-тиб турувчи 8 иккинчи гайка (контр гайка) йўқ бўлганига оғир-лики кўрсатмайди. Динамометр-нинг кучи унинг пружиналарини 8 гайка ердамида таранг тортиб ва бўш қўйиб юбориш орқали регуляторга қилинади.

Квадрат-уялаб экиш техникаси

ТАЙЕРГАРЛИК ИШЛАРИ

Экишни участка конфигурация-сига (4-расм) қараб далаини ис-таган томонидан бошлаш му-мкин. Экишни бошлагандан илгари участканинг узун томонидан агре-гатнинг биринчи ўтиш йўли мас-фасига экиш агрегатини бўш ю-ғизни билан бир учи маҳкамла-ган режа сими тортилади.

Кейин унинг тўғрилиги текши-риб қурилади. Участка кўндаланг чегараларининг чеккаларига ў-натилган туширувчи қозқ дина-мометрларининг шайбаларига сим-нинг учлари маҳкамланади.

5-МАНБУЛОТ

Агар участка оралиғи экиш учун муқавилангидан узунроқ бўлса, туширувчи қозқлар енида запас қисмлар қолдириш керак.

Сим собачкали қозқ ердамида тортилади. Шундан кейин храл-овининг собачкаси туташири-либ, симнинг таранглиги динамо-метр билан ўлчанади. Сим ҳар иккала қозқ ердамида тортилади.

Агар экиш агрегати комплек-сланаётган пайтда, масалан, бир қозқ 24 килограмм, иккинчиси эса 25 килограмм тортиш кучига эга бўлиб қолган бўлса у вақтда биринчи қозқнинг тортиш кучи-ни режа симини яна ҳам таранг-роқ тортиш йўли билан 25 кило-граммга етказиш керак. Бунда иш динамометринг шкаласи орқали текшириб борилади.

Агар туширувчи қозқларнинг тормоз кучи тўла бўлмаган со-ларни, масалан, 22,5 килограмм ва 23,5 килограммни ташкил эт-са, у вақтда бу кўрсаткич яқинда-ги бутун сонларга тенглаштирилади. (бу ерда 24 килограммга) ва ҳар иккала қозқ 24 килограммга қадар тортилади.

Сим тортиб бўлиниб, динамо-метрнинг пружиналарини штирлар ўрнатиш ердамида динамометр папкаларининг мос келган теши-гига туташирилади, сўнгра тор-тилган сим бўйлаб 1,5 метр ора-лиғида (селка узлоуловителлари оралиғидан) масофанинг ярми) вешкалар ўрнатилади.

Бу иш қуйидагича бажарилади. Контролер биринчи туширувчи қозқни ўрнатади ва режа симини унинг учини маҳкамлаб қўяди. Тракторчи ва селкачи симни ёди-да ва иккинчи туширувчи қозқни ўрнатади. Шундан кейин контро-лер ва селкачи динамометр ор-қали симнинг таранглигини тек-ширади, уни силкитади ва шу билан тракторнинг командаси билан вешкалар ўрнатилади. Экиш агрегатининг биринчи ўтиш йўли тайёрланади. Сўнгра улар туши-рувчи қозқларнинг олдиға бориб, динамометри текширилади д.р. Агар зарурат туғилса симни та-лаб қилинганича тортилади.

Экиш агрегати туширувчи қоз-қдан 5-6 метр нарига (узлоуло-вителдан ҳисоблаганда) таранг тортилган режа сими ёнига келти-рилади, режа сими узлоуловител-га тўғриланади, селканинг мар-керлари иш ҳолатга туширилади ва симнинг таранглиги дина-мометр орқали яна бир марта тек-шириб қурилади.

Экиш агрегатининг биринчи ўтиши

Тракторчи вешкаларни қўзлаб тракторнинг шундай тўғри йўнали-тириш керакини, натижада тра-кторнинг тик ўқи биринчи ўтиш йўлига жуда мос тушиши. Бу вақ-тда маркер дискаси агрегатининг навбатдаги ўтиш йўлини чизиб кетади.

Трактор ҳамма ўтишларда ҳам доимий тезликда, битта пере-дача ва «тўла газда» ҳаракат қи-лиши керак. (Қоида бўйича икки-чи передачада экилиш зарур).

Биринчи ўтишнинг бошланиши-да текшириш ўтказилади ва сел-ка охири марта регуляторга қи-линади. Бунда ҳамма уяларнинг ўрналиқлари режа симларига пер-пендикуляр бўлган, унинг шайба-ларига тўғри бўлган қизилча мос келганлигига қаноат ҳосил қи-линади. Шу билан бир вақтда сел-ка экиш нормасига қараб қили-на регуляторнинг тўғри ёки нотўғрилиги ҳам текширилади.

Регуляторга тутагач экиш агре-гати ўз joyига қайтарилади ва сел-ка юргизилади. Майдоннинг нарёндаги тушурувчи қозққа беш-олти метр қолганда агрегат

тўхтатилади. Сўнгра режа сими узлоуловителдан олинади, селка транспорт ҳолатига қўйилади ва дала четидан айланиб ўтилади.

Экиш агрегатининг маркази мар-кер изига тўғрилаб қўйилади. Бунда экиш агрегати майдоннинг туширувчи қозқ ўрнатишга қўй-даланг чегарасидан беш-олти метр нарироқда бўлиши керак.

Шундан кейин туширувчи қоз-қ янги joyға қўчирилиб, селка узлоуловителнинг рўпарасига ў-рнатилади. Қозқ кўчирилатганда сим сал бўшатилиши керак. Қоз-қ одатдагича узлоуловителга тўғриланган симни тортиш билан бир вақтда ўрнатилади. Сўнгра ишнинг бошда қилинган каби динамометрга қараб симнинг тор-тиш кучи текширилади.

ЭКИШ АГРЕГАТИНИНГ ИККИНЧИ ЎТИШИ

Агрегат қайтиб келишининг бошланишида иккинчи узлоуло-вителга регуляторга қилинади. Бу иш шундай бажарилади: агре-гатнинг биринчи ўтишида биринчи узлоуловител режа симининг шайбалари тўғрисида ҳосил бўл-ган уяларга мосланганидан ке-йин иккинчи узлоуловителнинг занжирини остиға занжирли шайба биринчи узлоуловителнинг зан-жирли шайбасидан тахминан 10-12 сантиметр орқанда қолдиган қилиб ўрнатилади. Бу занжир-нинг 6-7 звеносини ташкил эта-ди. (5-расм). Бу баландлик ту-роқнинг ҳолатига қараб юқори-роқ бўлиши ҳам мумкин. 10-15 метр оралиғида иккинчи узлоуловител батомон мосланади. Бунда чигит-нинг уялари қўндаланг йўналиш бўйича биринчи ўтишда ҳосил бўлган уяларга тўғри келишига эришиши зарур.

«СТВХ-4» селкасининг узло-уловителларини регуляторга қи-лаётганда унинг тузилиш хусус-ятларини унутмаслик керак. Ик-кинчи узлоуловителни регуляро-ва қилишдан олдин ҳар иккала узлоуловителнинг юдузчаларини суянчилар муфта сабачкалари-нинг занжирига кирадиган қилиб регуляторга дисклар билан ол-дига суриб қўйиш керак.

Агрегатнинг учинчи ва бошқа ўтишлари ҳам юқоридегидек бў-лади. Буларда туширувчи қозқ селка оладиган кенгликдан икки баравар қўп бўлган масофага қў-чирилади.

Экиш сифатини текшириб бо-риш — контролернинг бурчидир. У уяларни кавлаб кўриши, қўн-даланг қатор ораларининг тўғри чигитини таъминлаши лозим. Квадрат-уяларнинг чегарадан чи-қилиши 4-5 сантиметргача йўл қўйилади.

КВАДРАТЛАРНИНГ БУЗИЛИШ САБАБЛАРИ

1. Агрегат ҳар қанча ўтганда қўн-даланг қаторлар эгри чизик ҳо-сил қилади. Бу — селканинг узлоуловител нутурги регуляро-ва қилинганининг оқибатидир. Буни қўғириш учун эгри чизик қатор ораларининг бир неча жойини текшириб кўриш ва эгир-лигининг йўналишини аниқлаш (агрегатнинг ўтиш йўлига ёки асинча) керак. Сўнгра селка-нинг маркерли узлоуловителни регуляторга қилиш лозим.

2. Селканинг ҳар икки марта ўтишдан кейинги қўндаланг қатор оралиғида уяларнинг йўнали-ши бир томонга қийшайган бў-лади. Бу — режа симларининг ту-ширувчи қозқларга бир хил қи-либ тортилмаганига туғайлидир. Қайси қозққа бойланган сим қаттироқ тортилган бўлса уша томондаги қўндаланг қатор қи-шайган бўлади. Буни тўғрилаш учун динамометрларни синчилаб кўриб, туширувчи қозқларнинг тормоз кучини текшириш талаб этилади.

3. Қўндаланг қаторлар экиш-нинг йўналишига перпендикуляр бўлмайди ва ҳар икки ўтишдан сўнг уяларнинг қийшайгани кўза ташланади. Бу ҳол селканинг тракторнинг (горизонтал) ҳолати-га нисбатан қийшайиб, селкага нисбатан соҳиниларнинг селка-ниг ўқиға ёки умуман трактор-нинг тик ўқиға мосланган сел-кага носимметрик тарзда ўрна-тилишининг натижасидир.

Г. РУДАКОВ, техника фанлари кандидати.

Оржоникидзе районидagi «ХХI партсъезд» совхозининг ишчилари теплица хўжалигини йил-дан-йилга ривожлантириб бормоқдалар. Улар теплица хўжалигига боғринг, қўнғиё, редисна ҳамда бошқа сабзавот маҳсулотлари етиштироқдалар. Суратда: Нурия Бердиева боғринг уса-ётган теплицада кўчатларни кўздан кетирмоқда. Х. Ҳайитмухамедов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТЕХНИКАГА ҚИЁ БОҚМАС РАҲБАРЛАР

шу ердаги ДТ-20 тракторининг олдинги икки гилдираги йўқ, орқа гилдираклари эса ишдан чиққан.

Биз колхознинг эски устаконаси-даги аҳволни кўргандан сўнг, янги устаконда иш анча дуруст бўлса керак, деган умидда ўша томонга йўл олдим. Мана, янги устакона.

Бу ердаги ДТ-54 трактори икки йилдан бери ремонт қилинмаган, ишчи органлари мойланмаган, учун ишдан чиққан. Унинг ёни-даги ХТЗ-7 маркали тракторнинг фақат мотори қўринадиган, холос.

Силос тайёрлайдиган иккита аг-регат очик ҳавода балчиққа ботиб ётибди. Уларнинг барабанлари, шес-териялари, бункерлари қаерда қол-ганини ҳеч ким билмайди. Силос қомбайни ўтган йили бироз фойда-лангандан сўнг /мана шу ерга олиб келиб қўйилган. Одатда агре-гатдан фойдаланиб бўлгандан сўнг пичоғи, ремеллари олиб қўйилади.

Бу агрегатнинг эса ана шу ишчи органлари ўз joyида қолиб кетган.

Колхознинг неча минг сўмлик маблагини сарфлаган техника мана шундай аҳволда қаровсиз ётибди. Бундан рақсининг механизация бў-йича ўриббосари ўртоқ О. Тожибое-вининг хабари бўлмаса керак. Ахир, колхоз идорасининг бичқинига жой-лашган янги устаконда аҳвол ана шундай эканлигини ўртоқ Тожибое-ев кўрганида эди, унинг олдини ол-масмиди!

Колхоз бухгалтериясига кирсан-гиз қотозларга қўйилиб ўтирган ў-ртоқлар кўзингиз тушади. Одатда колхознинг қўлга киритган муваф-фақияти ҳам, камчиликлари ҳам мана шу ерда беш қўлдай аниқ бў-лиши керак. Лекин беш бухгалтер ўртоқ Ш. Тўйметов ўтган йили ҳар бир агрегат билан неча гектар ер-даги экинга ишлов берибди, ҳар бир механизатор қанчалар ёқилиб сарф қилди, ҳозир неча агрегат қўлгаги экиш кампаниясига тай-ёр, деган саволларнинг биронта-сига ҳам қониқарли жавоб қайтара олмайди.

Бу ерда ҳар бир механизатор ёнигини хоҳлаганича сарф қилади. Колхоз раҳбарлари ёнигини тежаш, агрегатдан унумли фойдаланиш ма-ҳсулотининг таннарини арзонлашти-риш керак.

В. ГАЛИМОВ, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг инженери.

С. ШОКАРИМОВ, «Тошкент ҳақиқати»нинг мах-сус мухбири.

ТАШАББУСГА ҚЎШИЛИБ

2-«Далварзин» совхозининг пах-такорлари ўтган йили ҳосилдорлик-ни гектар бошига 6,7 центнер кў-пайтиришга муваффақ бўлишди. Йиллик пахта тайёрлаш пани оши-риб адо этилди.

Совхоз коллективи бу йил ҳосил-дорлигини янада ошириш мақсадида ҳар гектаридан камида 25 центнер-дан пахта етиштиришга аҳд қилган Чиноз райони ва «Пискент» сов-хозини пахтакорларининг ташаббуси-га қўшилиди. Пахта майdonи ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари

ришнинг гарови эканлигини тушу-ндайди раҳбарлар шекалли. Колхознинг 2-участкисидан ҳар бирита 5 тоналдан ёнигиди синадиган иккита бочка ту-рипти. Уларнинг жўмраги яхши маҳ-камланмаганлиги натижасида ёниг-ли ерга оқиб, бочкалар ярим бўлиб қолибди.

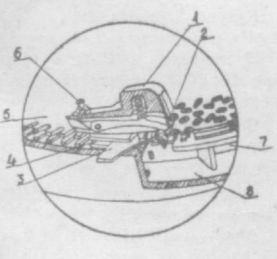
Бу колхоз Калинин районидаги Йирик хўжаликлардан бири ҳисоб-ланади. Минг гектардан кўпроқ май-донга экин экилади. Колхоз аъзо-ларининг асосий мақсади шаҳар аҳолисини сабзавот маҳсулотлари билан мўл-қўл таъминлашдир. Ле-кин колхоз раҳбарлари (район А. Ахмедов, партия таъкилотининг сек-ретари С. Бўрибоев ўртоқлар) мав-жуа техникадан унумли фойдала-нишни таъминламасликка нати-жасида хўжалик ордига қараб ке-таётти. Колхоз аъзолари ўтган йили 300 гектар майдонга картош-ка экиб, ҳар гектар ердан планда-ги 120 ўрнига 74 центнердан, 45 гектар ердаги қарамнинг ҳар гекта-ридан 250 ўрнига 143 центнер, 54 гектар ерга пёз экиб, гектаридан 114 ўрнига 68 центнердан, 12 гек-тар ердаги боғриндан эса 204 тон-на ўрнига 57 тонна ҳосил олдилар, холос.

Хўш, бунинг сабаби нимада? Ҳамма пахт шундайки, колхоз раҳ-барлари деҳқоннинг янгиқини дўсти бўлган техниканинг қадрига етмап-тилар, ерин тўғйдириб боқмап-тилар. Хўжаликни илгор хўжаликлар қаторига кўтарамиз, аял-юрт одина-юзимиз ёруғ бўласин, деган раҳбар ерин тўғйдириб, техниканинг қад-рига етди.

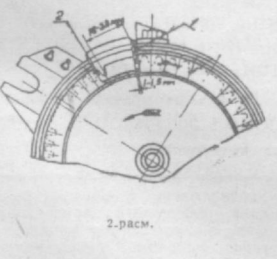
Ўтган йилги камчиликлар тақро-ланмаслиги ва бу йил шаҳар аҳоли-сини мўл-қўл сабзавот маҳсулотла-ри билан таъминлаш учун колхоз раҳбарлари тегишли хулоса чиқариб олиб, ўз ишларида кескин бурилиш ясашлари, соҳилиб ўтган механизм-ларини йигиб, мавжуз техникани сифатли ремонтдан чиқариб, экиш кампаниясига тахт қилиб қўйишлар-и лозим.

В. ГАЛИМОВ, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг инженери.

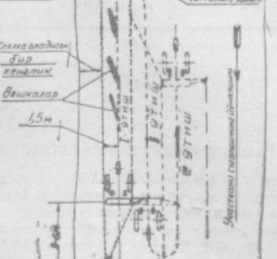
С. ШОКАРИМОВ, «Тошкент ҳақиқати»нинг мах-сус мухбири.

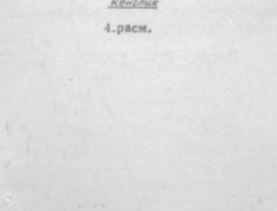
1-расм.

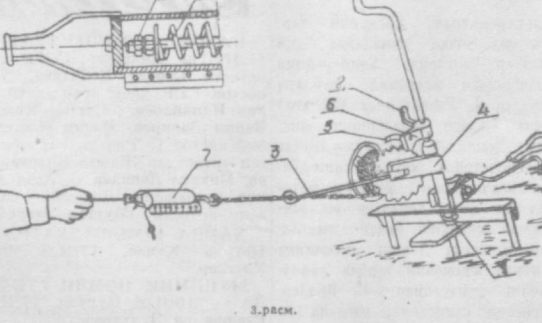
2-расм.

3-расм.

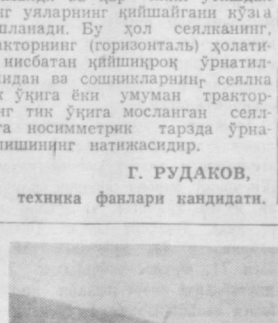
4-расм.

5-расм.

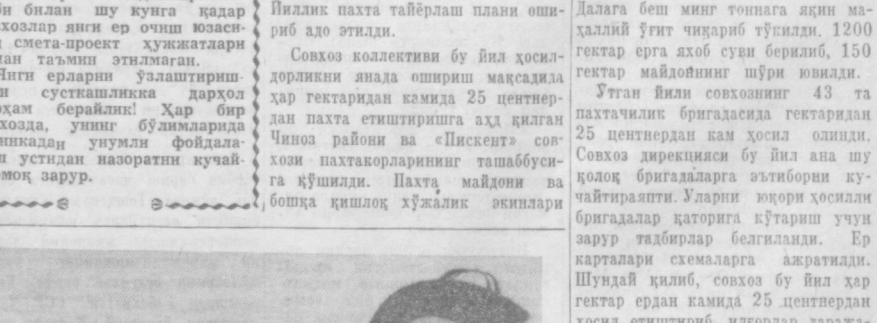
6-расм.

7-расм.

8-расм.

Суратда: Бўстонлик районидagi Фрунзе номили колхозининг илгор чўпони ўртоқ К. Андаев. У 450 бошта яқин наслдор совлиқларнинг ҳар юз бошидан 130 тадан соғлом қўзан олиш учун астойдил курашмоқда. М. Нуриддинов фотоси.

ОБЛАСТИМИЗНИНГ ШАҲАР
ВА ҚИШЛОҚЛАРИДА

ЕТТИ МИНГ ХОНАДОНГА
ГАЗ КИРАДИ

ЧИРЧИК. Яқинда бу ерда балалонларга газ таъминоти берадиган автоматлаштирилган станция ишга туширилди. Бу ердан суюлтирилган газ шаҳарга тарқатилади. Шаҳар атрофи ва қишлоқ районлари — Бўстонлик, Оржоникидзе, Паркентдаги 7 мингга яқин квартира шу йилнинг ўзига газ билан таъминланади. Зангори ёқити баланд тоқ овулларида ҳам ёқилади. (ЎЗТАГ).

КОЛХОЗЧИЛАР
ХИЗМАТИДА

ОҚҚУРҒОН. Райондаги «Ўзбекистон» колхозининг аъзолари Ўзбекистон ССР Маданият ва ёшлар ишлари қарашли муассасалар ходимлари хизматида миннатдорлар. Улар пахта йигим-терими вақтида колхозчиларга амалий ёрдам берадилар. Сангаторлар бошқа вақтларда ҳам колхозчилар ҳузурига тез-тез келиб турадилар. Яқинда Ўзбекистон ССР халқ артисти Карим Зокиров, шунингдек Клара Юсупова, Гулнора Мамаева, Эргаш Ўлдошев, Халима Қоимова ва бошқа сангаторлар бу ерда меҳмон бўлишди. Улар жоиздор куй, қўниқ ва шўх рақслари билан пахтакорларни маъну этишди.

Т. Мирзаахмедов.

ШАХТЕРЛАР ТЕАТРИ

ОҲАНГАРОН. «Шахтер» клубида ҳаваскорлар театри ташкил этилди. 9-шахта ишчиси Н. Соляков, электр-соедасер Ф. Гарафутдинов, кон-десант Г. Тилишев ва бошқа ҳаваскорлар театрга актёр бўлиб кирдилар. Шахтерлар СССР Олий Советига сайловлар қилинган атай «Ирқут» тарихи» пьесасини сахнадаштирадилар. (ЎЗТАГ).

ХОДИСА БОЛАГА
БЕПАРВОЛИК

— Не, мамар қанамадангизни қилгани ва, пароси қураганими? — деди лўгани ҳов. ақиб.

Панпирс нима қилди, туш қураганими, панпирс қутқисини?!

Галимиздан хабардор бўлган йўловчи сўзлагани арангиз:

— Кеча олти ишар қочса ту суғи ту, шиб кетган эди, ўзини тортиб олганча, панпирс қочиб кетган экан. Ана қилиб кутқарган йигит уш хўна аяла уйга келиб кетди, — деди у қўқ эшакни қўрса, тиб.

Биз қилгани кутқарган қимсан аяқидан учун йўловчи қўрқатган уйга қардик. Маъ, туш бўлиниши, уй эгаси Александр Круг, лова қиз Наташани қар кун эртани. Кечми демай «мажнани» панпирс олиб келиш учун борган экан. Кеча Наташа ва панпирс олд келатганида йўловчи қаймак, га тушиб кетди. Бун қўрған дўружани. ки, «Ўзбекистон» авиолинийи ишчиси Виктор Данилович Кутаев дарров қўли суядан тортиб олган. Қўлининг ҳа бўлиб кетган қимсаннинг ечиб, ўз қўлининг қўлигадан ва уйига элиб қўйган.

Тошкентнинг 1-қорамуш қўлига ту. руви Александр Кругова қўрқатган оли. жабонинг учун қўрқ Кутаева миннат. тортиқ билдириш ва иккинчи бор қили. ни мажнани қимсанга қайта аяла берди. Р. ҚОСИМҲУЖАЕВА.

МАҲАЛЛАДА ЛЕКЦИЯ

Октябрь районидаги Охунбобоев номи маҳалла чойхонаси яқинда кишилар билан тавжум бўлди. Кечки пайт, ҳаммаёқда электр чироқлари порлаб турибди. Бу ерга кексалар, ёшлар, мактаб ўқувчилари — ҳушас, маҳалла аҳолисининг кўпчилиги йиғилган.

Тошкент молия-иқтисод институтининг ўқитувчиси ўртоқ М. Мамажонов «Ўзбекистон — СССР составидagi тенг ҳуқуқли, суверен республикадир» деган темада мазмунли лекция ўқиди. Рес-

публикациянинг саноат, қишлоқ хўжалиги, фан, маданият ва бошқа соҳаларда қўлга киритилган ютуқларини кўрсатуви фактлар тингловчиларда катта қияқиш уйғотди.

Бу хилдаги лекциялар Охунбобоев номи маҳаллада тез-тез ўтказилиб турибди.

Н. ОМОНОВА.

Суратда: лектор М. Мамажонов (ўндоа биринчи) лекциядан сўнг маҳалла активлари билан суҳбатлашмоқда.

А. Абалиев фотоси.

ТОШКЕНТ МАРКАСИ БИЛАН

Пойтахтимиздаги кимё-фармацевтика заводи Иттифоднинг йирик корхоналаридан ҳисобланади. Бу ерда юз хилдан ортиқ шифобахш дори-дармонлар тайёрланади. Тошкент маркаси билан чиқариладиган дори-дармонлар Куба, Ироқ, Югославия, Ўзбекистон, Афғонистон ва бошқа мамлакатларга кўп йиллардан бери юборилиб турибди. Бу йилдан Тошкент дори-дармонларини Япония ва Африка мамлакатлари ҳам олаётган бўлиди.

Корхонада шифобахш дори-лар тайёрлаш 1962 йилда ўтган йилдаги нисбатан 20 процент қўшди. Бу ерда уч қаватли янги ишлаб чиқариш корпуси фойдаланишга топшириш арасида турибди. Янги бинонинг биринчи қаватига экспериментал лабораториялар жойлашди ва 2-қаватларида эса ҳар хил маълум, таблетка ва медикаментлар, 3-қаватларида эса ампулларга солинган дори-лар ишлаб чиқарилади. 1963 йилда яна бир корпус ишга туширилади. Ана шунда корхона-

да дори-дармонлар ишлаб чиқариш янада ортади.

Завод коллективни республиканинг атоқли олимлари билан ҳамкорликда янги ва эффектив дори-лар ишлаб чиқариш лавлаштирмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, химия фанлари доктори ўртоқ Собир Юнусов «алгоритмизм» деб атаган дори-лар камф этди. Бу дори нафас қисир, юрак касаллиқларини даволашда яхши натижа берибди. Медицина фанлари доктори профессор Мелик-Караман илон захаридан аммулларга солинган суюқ дори тайёрлаш устида илмий иш олиб бормоқда. Бу дори учун Тошкент ҳайвонот боғида ташкил қилинган илон пентонигада олинатган захардан фойдаланилмоқда. Маъмур дори укол қилиш йўли билан бод, радикулит ва тери касаллиқларини даволайди. Ана шу иккита янги дориини ишлаб чиқаришни шу йил йўлга қўйиш мўлжалланмоқда.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Бўлажак врачлар мактабларида

Тошкент Давлат медицина институтини стоматология факультетининг 6-курс студентлари киши ишлаб чиқариш практикасини шаҳар мактабларида ўтказмоқда. Стоматологлар Октябрь районидаги 34, 45, 59, 74

мактаблар ўқувчиларининг тишларини кўриш, уларга лозим бўлган медицина ерда ми кўрсатиш билан шуғулланган бўлибди. Практикантлар ўзлари билан бирга бор машини, тиш даволашда қўлдан келтирилган ҳар хил

А. КИМ.

ШАХМАТ

Пойтахт биринчилиги
яқунлари

Пойтахт шахмат чемпионатидаги охириги турни бўлмасданқў Тошкент чемпионини номини ким олиши дейилди ҳал бўлган эди: мастерликка кандидат Хасидовский бўлиб ўтган 9 ўйиндан 7 очко тўплаб ўзига энг яқин бўлганлардан бутун бир очкога ўзиб кетди. Бироқ шунинг ҳам эслатиб ўтиш керакки, агар Хасидовский охириги ўйинчи ўйинини ютқазиб қўйганда, назарий жиҳатдан олганда уч киши унга етиб олиш имкониятига эга эди. Хасидовскийнинг ютиб, бошқаларни «қўнглини чоғ» қилишдек муҳим вазифа мастерликка кандидат Набировжаев эгасига тушди. Лекция юришлар тақрирланганлиги туфайли рақиблар «битим»га келишди. Шахмат муло — Малинничев партияси ҳам дуранг бўлди. Лазарев Шарваднинг, Горшков Сумкинни, Элбасов Зокировни, Исмаилов Қосимовни, Базиниқ Власовни ютди.

Муҳим урпақлар ҳисобланган Юсупов — Хонжиков, Перезовников — Курдин ва Николаев — Харламов партиялари 4 соатлик мураккаб курашлардан сўнг кечиктирилган эди. Бу ўйинлар давом эттирилган кунини Харламов-Николаев партияси дуранг бўлди. Перезовников Курдинни мағлуб қилди. Мастерликка кандидат Хонжиков Юсуповга ютқазди.

Мусобақанинг спорт ва иқидий яқунлари ҳақида илмий оғиз суз 10 имкониятдан 7,5 очко тўплаб биринчи ўринни, шунинг билан бирга пойтахт чемпионини номини олган ёш, лектин тақрирлари мастерликка кандидат Хасидовскийнинг галабаси қўнғунини бир ҳол. Тошкент чет тиллар педагогика институтининг студенти Альфред Хасидовский кейинги уч-фурт йил мобайнида ўтказилган қўнғунини йирик мусобақаларда қатнашиб, яхши натижалар кўрсатмоқда.

Республиканинг энг кеска шахматчиларидан мастерликка кандидат Перезовников 7 очко тўплаб иккинчи ўринга чиқди. 6,5 гадан очко тўплабдан биринчи разрядчилар Николаев ва Шомамудов 3—4 ўринларини бўлишиб олиб, ўзларининг аниқчилиги етук шахматчи эканлигини намойиш қилдилар. Булар мастерликка кандидат номини олиш учун белгиланган нормани ошириб бажардилар. Уш саккиз яшар Николаевдан кўп нарсга қўтамиз. 5—6 ўринларини 6 гадан очко билан ёш биринчи разрядчилар Малинничев ва Лазарев эгалладилар. Умуман олганда турнирда асосан ёшлар галаба қилди.

Биринчи олти ўринни эгаллаганлар март ойида бўладиган республика биринчилигида қатнашадилар. Уларга бўлажан мусобақаларда муваффақият кўрсатишди.

М. МУХИТИДИНОВ.

Ўзбекистон шахмат федерациясининг ранси, СССР спорт мастери.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

М. МУХИТИДИНОВ.

Халқаро ахборот

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ
мактубига А. Новотний ва
В. Широкийнинг жавоби

ПРАГА, 14 февраль. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлиги хабар беради: Қуролсизланиш билан шуғулланувчи 18 лар комитетида вакиллари қатнашган барча мамлакатлар ҳукуматлари (давлатлар)нинг бошлиқлари СССР Министрлар Совети Раисининг мурожаат қилиб ёзган мактубига Чехословакия Совет Социалистик Республикасининг президенти А. Новотний ва Чехословакия Совет Социалистик Республикаси ҳукуматининг раиси В. Широкий жавоб юбордилар. Бу жавобда А. Новотний ва В. Широкий Н. С. Хрушчевнинг 18 лар комитети 1962 йил 14 мартда Женевадаги ўз ишнини юксак доирада, яъни шу комитетда вакиллари қатнашган ҳукуматлар ёки давлатлар бошлиқларининг иштироки билан бошласин, деган таклифини таъриқладилар ва қувватладилар.

АҚШНИНГ КУБА ИЧКИ ИШЛАРИГА
АРАЛАШУВИГА ХОТИМА БЕРИЛСИН
СНЕСИЯ КОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 14 февраль. (ТАСС). Снэсий комитетининг кеча қўнғунли мажлисида сўзга чиққан Гвинея делегати Колле бўндай деди: АҚШ билан Куба ўртасидаги муносабатларда давом этган низога ҳеч ким бепарво қарай олмайдиганлигини ўтган йилнинг апрель ойида Кубага бостириб киртилганлигини эслаб чиқариш мумкин эмас. Гвинея делегатининг фикрича, Ўзбекистон Миллатлар Ташкилоти кескинлигини кучайтишга йўл қўймаслиги учун, чунки кескинлигини кучайтиш тинчлик ишига ҳаф тўғриради. АҚШ билан Куба ўртасидаги муносабатларда воситачили ролини бажариши керак.

Гвинея делегатининг фикрини Мали вакили Усмон Ба қувватлади.

Польша делегати Левандовский янги агрессия планларини тўзатилган Кубанинг ёлғиз эмаслигини, Латин Америкаси мамлакатлари, социалистик мамлакатларнинг халқлари, Африка ва Осиё мамлакатларининг халқлари Кубани қўллаб-қувватлаётганлигини ва у билан ҳамкор эканлиқларининг эслатиб ўтди.

Венгрия делегати Чатордан ҳам Руминия ва Чехословакия резолюцияси лойиҳасини қувватлади.

Перу делегати ҳаммага маълум бўлган ва рад этиб бўлмайдиган фактларга қарамай резолюция лойиҳаси «ҳеч қандай асосга эга эмас» деб дэъво қилиб, бу лойиҳага қарши чиқди.

СОВЕТ-ХИТОЙ ШАРТИОМАСИНИНГ 12 ЙИЛЛИГИ

ПЕКИН, 14 февраль. (ТАСС). Пекин жамоатчилиги СССР Халқ вакиллари умум-хитой мажлиси Дош-Республикаси ўртасидаги дўстлик, иттифок ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартноманинг 12 йиллигини нишонлади.

«Женьминь жибао» газетаси бугунги бош мақоласини ана шу шартнома юбилейига бағишлагани билан «Женьминь жибао» газетасининг бош мақоласини эълон қилди. Хитой-Совет дўстлиги билан Пекин меҳнат-и уйда фототиштаклар вакиллари қатнашди. Бу ишнинг илгиринги тўғрисидаги ҳисоботи ва «Зеленый остров» заводи металл-шугуларига Хитой дўстлари, Боку нефть-

Норвегияда нархлар
ошмоқда

ОСЛО, 14 февраль. (ТАСС). Норвегиянинг уй-рўзгор ишлари билан шуғулланувчи аёллари озиқ-овқат мағозаларидаги қишлоқ биланқозиларига озиқ-овқат маҳсулотларидан қўнғунлигининг нархи яна оширилганлигини кўрдилар. Ёғ, маргарин, пишлоқ, ун ва ун маҳсулотлари, крупа, ғўшт, қолбаса, картошка ва мева-ларнинг нархи кўтарилди. Тамаки, пиво ва бошқа товарлар ҳам қимматлашди.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

Польша журналистлар союзи бош правленисининг таклифи мувофиқ совет журналистлари делегацияси Варшавага келди.

Прагада Карлови университетини билан Гавана университети ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим Прагада имзоланди. Бу битим ҳар иккала университетнинг бир-бирларига ўқитувчилар ва мутахассислар юбориб туришларини, шунингдек лекциялар ва илмий материаллар айланиш билан қўллаб-қувватлади.

Самний дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтган музокара натижасида Халқаро 1962 йилда ўзаро товар етказиб бериш тўғрисидаги протокол имзоланди. Протокол Совет-Вьетнам савдосини янада ривожлантиришни кўзда тутиди.

Янги, 1962 йилнинг биринчи ойи Канададаги минглаб меҳнатқиларининг оилаларига бахтсизлик келтирди. Расий маъмулотарга қараганда, январь ойида ишчилар сон 132 минг кишига қўлайган ва 545 минг кишини, ёки мамлакатдаги ишчилар умумий миқдорининг 8,5 процентини ташкил этган. Хонжиковни вилоятларидан ҳар ўн ишчининг бири, Атлантик океан қирғидаги вилоятларда эса ҳар олти-етти ишчининг бири ишсиздир.

Гербни Германияда қимматчилик ажи олаётганлиги муносабати билан меҳнатқиларининг иш ҳақини ошириш йўлидаги ҳаракати кенгайиб бормоқда. Гербни Германиядаги коммунал корхоналар ва муассасалар ҳодимлари қасаба союзи, шунингдек почта ҳодимлари қасаба союзи ва темир йўлчилар қасаба союзи 800 минг ишчи ва 800 минг хизматчи учун тариф шартини маълум 31 марта келиб бонор қилинаётганлиги билдирилди. Ўзар иш ҳақини 9—12 процент оширишни талаб қилмоқдалар.

Окинава ороли (Япония) социалистик омийан партия ияроини қўллаётганлиги кенгайида Қўша Штатлар Ривожлантириш «мустамлакачилик» идора устиди ўрнатилганлиги уқтириб ўтилди. Япония ташқи ишлар вазирлигини ўтган ҳафтада Окинава «Америка мустамлакаси» деб эълон қилганлиги муносабати билан шундай фикр айтилди. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Мелевизор

16 ФЕВРАЛДА

Ўзбек тилида: 18.00 — Комсомолдан ўрпақ ол (қўнғунлар учун), 18.30 — Телевизион интиқилар, 18.45 — Пастчиликни ривожлантириш — ўзбек халқининг кўнғунларидан бири (телевизион лекция), 19.05 — Қазақлар номи бадий фильм.

Рус тилида: 20.40 — Звездочка (телевизион журнал), 21.15 — Телевизион интиқилар, 21.30 — Тбилис телевидение студиясининг телевизион операси.

Мелам

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

16/II Дилором СССР халқ артисти Саодат Қоимова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Галия Измайлова, Саттор Ярашев, Карим Зокиров, Насим Хонимов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Жамоул Никомужаев, Михаил Давидов ва Асад Азимов қатнашди. Директор — СССР халқ артисти Мухтор Ашрафий.

ХАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА

16/II да Ҳамза, 17/II да Мирзо Улуғбек.

МУКИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА

16/II да Нурхон, 17/II да Раҳман ва Зулхумор.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

16/II да Лўллар аттракцион. Лўллар цирк труппасининг бадий раҳбари — Я. Д. Бреслер. Тўмоша кеч соат 7 яримда бошланади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»

«Ташкентская правда» — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қўрилиш бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалиги ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлими — 33786. Секретариат — 34008, 31936. Хатлар бўлими — 34048. Йилор таърибларини пропаганда қилиш штатис бўлими — 25888. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 28334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон» «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сўр» бирлашган нашриятининг босмаҳонаси.

Р. 00863.

Нашр. Ғ. — 1529.

ИЛМИЙ-АТЕИСТИК
ТЕМАДА

Бўстонлик райони республиканинг энг тўла ва ором-бахш жойларидан бири. Кўча бўйи бўлган баланд тоғлар, қишлоқларда шарикор оқибатини қўнғунлиқ сўзлар, поёисиз аялар, мусаффо ҳаво — булар районини ҳўсина-ҳўси, фойига-фойи киритиш, кишини ўнға мафтун қилади.

Даволашда фидокорона меҳнат қилаётган колхозчилар, кең йўловларда молларни семиртириб бокётган чорвадорлар — ҳушас, бутун район аҳолиси ўз жонанон диёри билан ҳақли равишда фахрланади.

Лектин шундай кўркем ва ҳўсиналарга жойда эскиликнинг айрим сарқитлари сакланиб келиниши сабаб бўлган, «муқаддас» деб аталувчи баъзи бир зияратгоҳларининг маънавий кишини ранжитади. Шулардан бири Янги кирғиз қишлоқ Советига қарашли бўлган Каптар-қумуш қишлоқидир. Атрофи баланд тоғлар билан ўралган бу қишлоқнинг «муқаддас»лиги нимадан иборат? Негга айрим кишилар бу ерга келиб зиярат қиладилар?

Қишлоқ қарияларининг ривоятига қараганда, бундан бир неча замоналар илгари бир тўда отқиллар Сардор Али Муҳаммад деган киши бошчилигида Арабистондан бу ерга келишган экан. Улар ўзларини худонинг эълчилари деб таниб, аном халқни ишонтанлар; алдаш ва қўрқитиш йўли билан қишлоқ аҳолисининг бор-йўгини шилиб олиб, шафқатсиз эксплуатация қилиб келганлар.

Сардор Али Муҳаммад диндорлар ўртасида катта обрўга эга бўлган. У ўлғанидан сўнг шун қишлоқда дафн қилинган. Унинг қабрини махсус уй қилиб ўрнатилган. Сардор Али Муҳаммаднинг ўлимидан фойдаланган маҳаллий диндорлар, худонинг эълчилари гўш уларга фатво бериб нетанлигини пеш қилиб, халқни алдаш ва талашини давом эттиришган...

Каптар-қумуш қишлоқининг